

denne Forbindelse ikke Christiansborg Slot nogen meget vidtrækkende Betydning, men for den ærede Indenrigsminister drejede det sig, saa vidt jeg forstod med Hensyn til de Ting, han mente at kunne sætte i Scene, væsentlig om dette. Finansministeren tog i sine Udtalelser ved Finanslovsforslagets Fremsættelse ogsaa forsigtigt paa dette Spørgsmaal, han gik i alt Fald ikke med nogen Energi og langt fra med Begejstring ind paa Tanken om at sætte en Løftestang ind under de produktive Forhold her i Landet, han skød snarere Spørgsmaalet fra sig. Jeg behøver ikke at citere, hvad den højtærede Minister har sagt, men kan henvise til den Udtalelse af den højtærede Minister, som der blev mindet om i Gaar: at naar Staten staar sig godt, staar vi os alle godt, hvad jeg tror paa ingen Maade kan siges, og hvad i mange Tilfælde vil være det stik modsatte af, hvad der er rigtigt. Under alle Omstændigheder kan det ikke være det Synspunkt, ud fra hvilket man skal se Situationen. Dermed vil jeg naturligvis paa ingen Maade sige, at den højtærede Minister skulde have Uret i at sørge for, at Statskassen har de Penge, den behøver. Hvad det konkrete Tilfælde angaar, de 60 Millioner, vil jeg endog sige, at jeg staar ganske paa den højtærede Ministers Side. Jeg tror, det er rigtigt, at han sørger for at faa disse Penge i Tide, men dette kan meget godt gøres samtidig med, at det er ind mente i hans Hjerne, at disse Penge maa ikke tages paa en saadan Maade, at de tages fra det produktive Liv.

Jeg mener, at den foreliggende Situation navnlig skal ses ud fra det Synspunkt, at hele det samfundsmæssige Arbejde og Produktionen maa holdes vedlige her i Landet, og naar dette ikke kom stærkt frem under den Forhandling, der foregik med den Stemning som Baggrund, jeg nylig har omtalt, ligger det meget i, tror jeg, at man ikke husker paa, at den hele foreliggende Tilstand maa betragtes fra flere Sider. Jeg kan bedst forklare, hvad jeg mener, ved at nævne en Udtalelse, som en i en høj, ansvarfuld Stilling staaende Mand fremsatte i de fortvivlede Dage i Begyndelsen af August, hvor Trykket laa saa særlig stærkt paa os alle. Han sagde: „De maa huske paa, at det er ikke en militær Situation, vi befinder os i, det er en politisk Situation“. Det var meget godt sagt, men det var ikke godt nok, for det var ikke udtømmende. Det minder mig om en anden Udtalelse, jeg en Gang hørte af en Udenrigsminister

her. Tinget havde Forsvarslovene til Behandling, og det trak ud i det uendelige, som det jo har gjort med den Ting. Han blev utaalmodig, og under en Samtale sagde han: „De kan bevilge et lille Værn og et svagt Værn, og De kan bevilge et stort Værn og et stærkt Værn, og man kan forhandle med Udlandet paa den ene og den anden Baggrund, men man maa vide, hvad det er for et Værn, vi skal have. Naar man ikke ved det, kan man overhovedet ikke forhandle med Udlandet“. Det var ogsaa godt sagt, men det var heller ikke godt nok, for det var ikke udtømmende. Sagen er vistnok den, at bag enhver udenrigspolitisk Situation ligger der en militær Situation og bag den igen en økonomisk. Den økonomiske Side af Sagen ligger overhovedet bag alt muligt; Statsamfundets Grundvold bygges op af selve Produktionen, det er den, man maa tage Hensyn til. Saa snart Staten vil sikre sig, saa snart Staten vil have et økonomisk Krigsforberedskab eller Kriseforberedskab, hvad man nu helst vil kalde det, er det til Produktionen, man skal søge, det er der, det gælder om at sætte Løftestangen ind.

Skal vi saa karakterisere den økonomiske Situation, som den ligger i dette Øjeblik, mener jeg, at det sker bedst ved at sige, at vi er skubbet et langt Stykke Tid tilbage, og det er sket, fordi det, der netop var betegnende for vor Tid, den udviklede Samfærdsel, er blevet afskaaret eller i hvert Fald er blevet hemmet — Ordet: Samfærdsel naturligvis taget i sin videste Betydning. Vi kan ingen Penge faa fra Udlandet, der er mange Varer, som vi heller ikke kan faa, og mange Varer kan vi ikke sende til Udlandet. Vi maa takke vor Gud og Skaber for, at vi indtil nu er i Stand til at sende Landbrugsvarer til Udlandet. Jeg maa tilstaa, jeg har med nogen Forbavselse hørt enkelte Talere ligesom give Stikpiller til Landbruget, fordi det tjener Penge under de nuværende Konjunkturer. Det forstaar jeg ikke. Jeg er altid glad, naar der er nogen, der tjener Penge. Jeg har intet Anlæg i saa Henseende, men jeg ved, at var der ikke andre, der havde Anlæg for det, var der for mig og mange andre slet ikke noget at gøre. Jeg tror saaledes, at det karakteristiske ved Situationen er dette, at Samfærdselen er afskaaret nogle Steder og hemmet andre Steder, og det skubber os tilbage til en økonomisk Tilstand som den, der har været en Gang i Fortiden. Vi saa ogsaa, at